№ 1. Dnia 15 Lutego 1934 r. Rok X.

Piński Przegląd Diecezjalny

PISMO URZĘDOWE KURJI BISKUPIEJ.

Treść numeru:

KAZIMIERZ

z Bożego zmiłowania i Stolicy Apostolskiej łaski

BISKUP PIŃSKI.

Czcigodnemu Duchowieństwu i Wiernym pozdrowienie i błogosławieństwo w Panu.

Najukochańsi Moi.

Żywo przejęty jestem dobrocią Waszą i uczuciami przywiązania i miłości, których wyraz daliście w dniu mego Jubileuszu 25-lecia kapłaństwa. Te setki listów i depesz pojedyńczych i zbiorowych z tysiącznemi podpisami, adresy i upominki, te Akademje odbyte, a najważniejsza te gorące modły, zaniesione przed tron Boży w mojej intencji — wszystko to jest dla mnie żywym dowodem Waszego synowskiego zespolenia się z Waszym, z woli Bożej, Ojcem-Biskupem. To też z głębi serca dziękuję Wam, Moi Najmilsi, dziękuję za pamięć, za modlitwy i dary. Niech Wam za to wszystko hojnie odpłaci to Boże SERCE, przez które i w którem jest najistotniejsza spójnia nasza i miłość.

Niewątpliwie też i Wasza katolicka świadomość, czem jest Kapłaństwo w Kościele Chrystusowym, była szlachetną pobudką do uroczystego uczczenia 25-lecia mego kapłaństwa. To też jestem pewien, że nie tylko ci, którzy w ciągu tych 25 lat przez posługiwanie Moje brali łaskę od Pana przez poznawanie prawdy Bożej i w sakramentach świętych, ale i ci wszyscy, którzy przez posługę i innych kapłanów uczestnikami łaski i prawdy się stali, kornie przed Panem w dniu tego obchodu modląc się za swego Biskupa-Jubilata, dzięki też Panu składali za ustanowienie w Kościele Bożym „Królewskiego Kapłaństwa", jak je nazywa św. Piotr Apostoł (I Piotr 2. 9).

I słusznie. Bez kapłaństwa nie mielibyśmy niekrwawej Ofiary Mszy Świętej łącznie z Chlebem Anielskim w Komunji Świętej, nie mielibyśmy możności zrzucić z sumienia grzechowych ciężarów i pojednać z obrażonym przez grzech stworzenia Stwórcę, nie mielibyśmy możności czerpać z przeczystych źródeł Chrystusowej prawdy, wzbogacać się łaskami, płynącemi poprzez inne sakramenta święte, ani też cieszyć się między innemi sakramentaljami i poświęconą w dniu Obchodu Jubileuszowego — w Uroczystość Oczyszczenia Matki Boskiej świecą gromniczną.

I oto, nie tylko czuję się w Pasterskim obowiązku pochwalić Was, Moi Najukochańsi, za dziękczynienia, jakie składacie Najwyższemu w odczuciu dóbr płynących z ustanowienia w Kościele Bożym „królewskiego kapłaństwa" i zachęcić do dalszego, a nieustannego dziękowania Panu Bogu za tę i inne łaski w myśl upomnienia Apostoła narodów: „za wszystko dziękujcie" (I Tesal, 5, 18), lecz za tymże Apostołem upominać Was najserdeczniej: „abyście

nadaremnie łaski Bożej nie przyjęli“ (2 Kor. 6. 1.) i to szczególniej wobec nadchodzącego czasu Wielkiego Postu, czasu, o którym Kościół Boży słowy Apostoła mówi: „oto teraz czas przyjemny, oto teraz dzień zbawienia“ (2 Kor. 6. 2.).

W Środę Popielcową ręka kapłańska przyprószy głowę Twoją, Synu i Córko Najukochańsi, poświęconym popiołem, a z ust kapłańskich popłyną do serca i umysłu Twego słowa prawdy odwiecznej i istotnej: „pamiętaj człowiecze, iżeś proch jest i w proch się obrócisz“. Te słowa przypomną Ci znikomość doczesnego życia, które przeceniasz zazwyczaj i nietrwałość dóbr doczesnych, w pościgu za któremi zapominasz o duszy swej nieśmiertelnej i wieczności, dla której jesteś stworzonym i do której zdążać masz przez doczesne życie szlakami praw i wskazań Bożych. Gdy się nad temi prawdami zastanowisz szczerze, zrozumiesz niejedno powikłanie w Twej duszy i życiu, zrozumiesz dlaczego tak w tej duszy Twojej pochmurno, zrozumiesz może też nawet dlaczego na świecie jest kryzys materjalny i gorszy jeszcze od tego kryzys moralny.

A gdy zdrowym instynktem wiedziony szukać zaczniesz sposobów naprawienia swych błędów w ujmowaniu zagadnień życia, i postępowania, gdy tęsknić będziesz za silniejszemi podmuchami łaski Bożej dla rozpędzenia czarnych chmur, wyrzutów i zgryzot sumienia w Twej duszy i dania Ci prawa przygarnięcia się jak dziecię do SERCA BOŻEGO, myśl Twoja stroskana spotka się z wytężoną myślą „królewskiego kapłaństwa“, która wierna myśli Bożej, „nie szuka zguby grzesznika, lecz by się nawrócił i żył“ i swemu do realizowania tej myśli powołaniu wysila się w trosce, by zapewnić tym, których z ramienia Zbawcy ma obsłużyć, wszystkie możliwe środki dźwignięcia się.

A więc rekolekcje, te przedziwne ćwiczenia duchowne, z których korzystając w oderwaniu się od zgiełku życia chociażby przez kilka dni i po nich oczyszczając swe sumienie w Sakramencie Pokuty i zasilając Ciałem Najświętszym dają możność duszy znaleźć równowagę i drogę pewną przez życie.

A więc te przecudne nabożeństwa, jak Droga Krzyżowa, Gorzkie Żale i Wielkotygodniowe Nabożeństwo, w których rozpamiętywa dusza chrześcijańska mękę i śmierć Zbawiciela, Jego nieskończoną dla nas miłość i przedziwną troskę o nasze zbawienie. Szczególniej właśnie to Wielkotygodniowe nabożeństwo ze swą przecudną symboliką obrzędów, w którem, jak zresztą i w innych należy brać żywy i świadomy udział. Ale znowu, żeby znaleźć to, czego szuka i za czem tęskni dusza, żeby wykorzystać w pełni to, co z poświęceniem i z olbrzymim nieraz nakładem pracy, sił i zdrowia daje nam „królewskie kapłaństwo“, „iżby łaska Boża daremną w nas nie była“, trzeba zastosować odpowiednie środki, trzeba wytworzyć pewne dogodne warunki. I tu z pomocą śpieszy nam Kościół Boży. Wskazuje te środki i warunki. Zaleca nam przez 40 dni, poprzedzających uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego, zachowanie postu i wstrzęmięźliwość; zaleca nam zaniechanie hucznych, a chociażby najgodziwszych zabaw, zaleca poświęcenie więcej czasu na modlitwę i wniknięcie w siebie. Tak, jak niema możliwości powstania z groźnej i niebezpiecznej choroby ciała bez zastosowania odpowiednich zabiegów leczniczych, tak tembardziej nie można przyjść do zdrowia duszy bez zachowania powyższych wskazań Kościoła. I jeśli czasami wydaje się, że Kościół Boży, jakby rozluźnia swą dyscyplinę, zwalniając od postu i wstrzemięźliwości w pokarmach dla tych czy innych ważnych racji, to jednak nie zwalnia nigdy od zasady utrzymania ducha pokutnego przez powstrzymanie się chociażby od najgodziwszych, a hucznych zabaw i rozrywek w Wielkim Poście i oddanie się żarliwej modlitwie i bogomyślności. A i sam post traktujcie, Moi Najukochańsi, poważnie. Jeśli nie możecie zachować postu co do jakości i dyspensa kościelna Was od niego zwalnia, to postarajcie się go zachować co do ilości. Odmówcie sobie nieraz obfitszego lub przyjemniejszego pokarmu w duchu pokuty i umartwienia ciała. W duchu tejże pokuty i umartwienia znoście te niedostaki i braki, jakie nieraz nasuwają dzisiejsze trudności ekonomiczne, brak zarobku i pracy. Post bowiem jest wielką dźwignią duchową. Nie bez podstawy modli się Kościół Boży we Mszy Świętej Wielkopostnej: „...Boże, który przez post ciała ujarzmiarz nieprawość, podnosisz ducha, cnoty i nagrody rozdzielasz...“ (Prefacja). Trudno czegoś żądać od Boga, gdy się Mu nic ze siebie dać nie chce. Odmawiając wreszcie sobie coś z pokarmów i przyjemności, myślą naszą wybiegajmy do potrzebujących pomocy naszej bliźnich i świadczmy miłosierdzie. Do wielkich bo-

wiem dźwigni duchowych, jakiemi są modlitwa i post doliczyć należy i nie mniej od nich skuteczną jałmużnę.

„Bracia, Prosimy was i błagamy w Panu Jezusie, aby, jakoście się nauczyli od nas, jako się macie sprawować i Bogu się podobać, tak żebyście się też sprawowali: żebyście coraz doskonalszymi w tem byli". (I Tes. 4).

Temi słowy Apostoła kończę te Moje uwagi o „królewskiem kapłaństwie" i wskazówki na zbliżający się Wielki Post.

Łaska Najwyższego niech będzie ze wszystkimi Wami, niech umysły Wasze rozjaśnia, serca rozgrzewa, życie doczesne doskonali i uświęca, a wiekuiste zapewni. Na to Wam z duszy błogosławię.

Dan w Pińsku, dnia 8 lutego 1934 roku.

(—) † KAZIMIERZ Biskup.

Nota. Powyższy List Pasterski zechce Wielebne Duchowieństwo parafjalne odczytać ludowi z ambony w pierwszą niedzielę zaraz po otrzymaniu takowego.

† KAROL Bp.
Wikarjusz Generalny.

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

1/35. a) Kurja Pińska zachęca JJ. WW. Księży Proboszczów, by doceniając jak wielkie skutki wywierają na dusze ludzkie **rekolekcje przed spowiedzią Wielkanocną,** starali się je urządzać w każdej parafji w sposób i czasie dostosowanym do warunków miejscowych.

W miastach i skupieniach liczniejszych parafji winny być urządzane oddzielnie dla dziatwy, czy młodzieży szkolnej, odzielnie dla starszych, by wspólna Komunja Św. Wielkanocna w tym roku była uczczeniem 1900-lecia ustanowienia Najświętszego Sakramentu. Kurja Biskupia zdaje sobie sprawę z trudności, z jakimi się borykać muszą duszpasterze w diecezji naszej z powodu wielkiego oddalenia i innych trudności miejscowych, dobre jednak serce duszpasterza wytęży siły, by wszystkich sprowadzić do Boskiego Serca Jezusowego.

b) Na mocy Indultu Papieskiego Spowiedź i Komunja Św. Wielkanocna są przedłużone na czas od Środy Popielcowej, do Święta Trójcy Przenajświętszej. (Can. 859, Stat. 253).

c) Duszpasterze dla wygody swoich parafjan i w myśl braterskiej kapłańskiej miłości, winni wzajemnie nieść sobie pomoc w słuchaniu spowiedzi Wielkanocnej. Pamiętać przytem należy, że sąsiedni proboszczowie różnych diecezji, jak to opiewa Statut Synodalny 240, posiadają jurysdykcję na mocy specjalnej konwencji między biskupami polskimi.

d) Statut 241 powiada, każdy proboszcz może udzielić jurysdykcji do słuchania spowiedzi kapłanom obcym, przez swego Ordynarjusza approbowanym, na czas jednego tygodnia. Ponad ten termin trzeba prosić o jurysdykcję biskupa diecezjalnego. (Chociaż ustawy synodalne nie zostały jeszcze ogłoszone, w czasie Wielkanocnej spowiedzi roku bieżącego, mogą księża proboszczowie korzystać z wyżej wymienionych władz).

e) Statut 245 powiada: Jeżeli nic nie stoi na przeszkodzie, to wszyscy proboszczowie, rektorowie kościołów i ich wikarjusze codziennie przedemszą o oznaczonej godzinie obowiązani są oczekiwać w konfesjonale na penitentów, chociażby niekiedy nikogo nie było do spowiedzi.

W miastach i osiedlach większych winni proboszczowie, rektorowie i ich wikarjusze słuchać spowiedzi przez czas wielkanocy codziennie i po południu, dając tem możność swym parafjanom, spełnienia obowiązku Wielkanocnej Spowiedzi.

2/34. **W sprawie Postu przypomina się** Wielebnemu Duchowieństwu, że w naszych Statutach o poście jest powiedziano w 401 do 407 Statutu. Ogólne jednak prawo Kanoniczne o poście obowiązuje wiernych do zachowania przepisów jak następuje:

1. We wszystkie piątki całego roku należy się wstrzymać od potraw mięsnych. Dozwolone jest jednak we wszystkie dni, nie wyłączając piątków całego roku, używanie przyprawy do potraw z tłuszczu zwierzęcego.

2. Należy zachować post tak co do jakości, t. j. wstrzymywać się od potraw mięsnych, jak i co do ilości, t. j. pożywając tylko raz dziennie do sytości w następujące dni:

a) w środę popielcową;

b) w piątki i soboty Wielkiego Postu;

c) w suche dni;

d) w następujące wigilje: Zielonych Świątek, Wniebowzięcia N. Maryi Panny, Wszystkich Świętych i Bożego Narodzenia;

3. w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki Wielkiego Postu wolno raz na dzień jeść pokarmy mięsne, ale i w te dni należy zachować post co do ilości, t. j. raz tylko jedząc do sytości.

4. Niedziele całego roku oraz święta uroczyste wolne są od postu, dlatego to skoro wypadnie Boże Narodzenie, Niepokalane Poczęcie, czy inne święto uroczyste w piątek, tem samem post w tym dniu nie obowiązuje z racji właśnie tego święta.

Do ścisłego postu obowiązani są wszyscy co ukończyli lat 21 i nie mają 59 lat życia, a przeto wolni są młodzieńcy, t. j. te osoby co nie skończyły lat 21, i osoby wiekowe co zaczęły 60 rok życia. Wolni są dalej od ścisłego postu t. j. co do jakości i co do ilości ludzie zajęci ciężką pracą, odbywający pieszo dalszą podróż, niewiasty karmiące niemowlęta i t. p.

5. **Władzę dyspensowania** t. j. udzielania dyspensy od postu posiadają Księża Proboszczowie i mogą jej udzielać poszczególnym osobom, jakoteż całym rodzinom zamieszkałym na terenie ich parafji, a także obcym, chwilowo na terytorjum ich parafji znajdującym się osobom, o ile słabość lub inna słuszna przyczyna jak tego chce prawo staje się powodem tego zwolnienia.

6. Wszyscy kapłani, mający jurysdykcję w naszej diecezji do słuchania spowiedzi mają władzę dyspensowania od postu w czasie spowiedzi penitentów i ich rodziny, jeżeliby tego wymagała potrzeba.

Kto tedy nie może pościć i korzysta z dyspensy, obowiązany jest spełniać inne pobożne uczynki jak: modlitwę czy jałmużnę. Kapłani winni odmawiać psalm pokutny Miserere, świeccy: Przed oczy Twoje Panie, lub 3 Ojcze Nasz i 3 Zdrowaś Marja.

Uwagi te ogólne zechce Wielebne Duchowieństwo wyjaśnić ludowi z ambony w pierwszą niedzielę Postu, zachęcając do uczynków miłosierdzia przypominając obowiązek każdego należenia do stowarzyszeń parafjalnych pomocy biedniejszym „Caritas".

3/34. **Tematy nauk na czas Wielkiego Postu.** We wszystkich parafjach winny być wygłoszone nauki katechizmowe podług następującego planu:

a) Niedziela pierwsza Postu: Wezwanie do Pokuty. O sakramencie Pokuty w ogólności. (Wyjaśnić jak wyżej o poście).

b) Niedziela druga Postu. O pierwszym warunku Sakramentu Pokuty t. j. o rachunku sumienia.

c) Niedziela trzecia Postu. O drugim i trzecim warunku Sakramentu Pokuty t. j. o skrusze i przedsięwzięciu poprawy.

d) Niedziela czwarta Postu. O czwartym warunku Sakramantu Pokuty t. j. o Spowiedzi.

e) Niedziela piąta Postu. O piątym warunku t. j. o Zadośćuczynieniu.

f) Niedziela Palmowa. Odczytanie Męki Pańskiej.

4/34. **Nabożeństwa Pasyjne i Droga Krzyżowa.** Ze szczególną gorliwością zechce i w tym roku Wielebne Duchowieństwo urządzać nabożeństwa pasyjne i wygłaszać nauki na tematy Męki Pańskiej, by uczcić Jubileusz Wielki Odkupienia rodzaju ludzkiego.

Należy tedy poza Niedzielą zachęcać lud do odprawiania Drogi Krzyżowej w piątek i w inne dni podczas Wielkiego Postu, pouczając o wielkich korzyściach duchowych i odpustach przywiązanych do tego Czcigodnego Nabożeństwa.

5/34. **Ubezpieczenia społeczne służby kościelnej.** Kurja Pińska Biskupia wzywa JJ. WW. Księży Proboszczów, ażeby zgłaszali organistów i służbę kościelną do ubezpieczeń tam, gdzie nie była dotąd zgłoszoną, oraz, aby Księża Proboszczowie opłacali od 1-go Stycznis r. b. składki bieżące, jakoteż w miarę możności likwidowali zaległości.

Do wiadomości Wielebnego Duchowieństwa podaje się, że Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zgodziło się wstrzymać do 1-go kwietnia r. b. przeprowadzenie egzekucji majątku księży proboszczów z tytułu należności za zaległe składki ubezpieczeniowe, odsetki i zwłoki, przypadających od ubezpieczenia służby kościelnej. Dla orjentacji Wielebnych księży Proboszczów Kurja podaje odpowiedź Zakładu Ubezp. Prac. Umysł. w Warszawie, które komunikuje, że składka miesięczna od podstawowej płacy zł. 180 — wynosiła do 1.VI r. ub. zł. 18, — wskutek zaś podwyższenia składek od 1.VI 1933 r. składka ta wynosi zł. 19 gr. 40.

6/34. **Konserwacja zabytków sztuki kościelnej.** Zechcą JJ. WW. Proboszczowie i Rektorzy kościołów sporządzić w możliwie najszybszym czasie i przesłać do Kurji Biskupiej w Pińsku odpowiedzi na następujące pytania: 1-o Czy w kościele kościele ks. Proboszcza znajdują się zabytki dzieł sztuki kościelnej t. j. przedmioty artystyczne lub sztuki ludowej wykonane z przed 75 laty, a nawet 50 laty, jak pomniki nagrobki epitafja, rzeźby dekoracyjne, ołtarze, stalle niezależnie od rodzaju materjałów z którego są wykonane: kamień, marmur, drzewo, gips, stiuk i t. p. 2-o. Które z powyższych przedmiotów wymagają remontu, i 3-o. Czy na miejscu znajduje się ktoś, coby fachowo te remonty mógł wykonać.

† Dr. Karol Niemira

Wik. Gen., Biskup tyt. Sufragan Piński.

Redaktor X. Michał Rutkowski. **Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.**